

Ewa Paczoska **„Gorzkie lekarstwo”. Polska i autodiagnozy krytyczne**

Kowalczuk U., „Różnostronność”. Józef Ignacy Kraszewski w tekstach Bronisława Chlebowskiego, w: Kraszewski.

Poeta i światy. W 200. rocznicę urodzin i 125. rocznicę śmierci pisarza, red. T. Budrewicz, E. Ihnatowicz, E. Owczarz, Toruń 2012, s. 205–221.

Literatura i kultura lat 60. XIX wieku między polityką a prywatnością. Dyslokacje, red. U. Kowalczuk, D.W. Makuch, D.M. Osiński, Warszawa 2019.

Literatura południa wieku. Twórczość lat sześćdziesiątych XIX stulecia wobec romantyzmu i pozytywizmu, red. J. Maciejewski, Warszawa 1992.

Płachecki M., Dekadentyzm południa wieku. Rekonesans, „Studia Filologiczne Akademii Świętokrzyskiej” 2002, t. 17.

Płachecki M., Wojny domowe. Szkice z antropologii słowa publicznego w dobie zaborów (1800–1880), Warszawa 2009.

Rudkowska M., Kraszewski wobec Rosji. Próby komparatystyczne, Warszawa 2009.

Urszula Kowalczuk **„Sądy” o literaturze**

Adamski M., Antoniego Małeckiego „Juliusz Słowacki” w stosunku do współczesnej epoki – studium z historii literaturoznawstwa, „Słupskie Prace Filologiczne. Seria Filologia Polska” 2010, nr 8.

Bachórz J., Józef Ignacy Kraszewski. 1812–1887, w: Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku, seria 3: Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831–1863, red. M. Janion, M. Maciejewski, M. Gumkowski, Warszawa 1992.

Barycz H., Józef Ignacy Kraszewski czterokrotny kandydat do katedry uniwersyteckiej, Kraków 1979.

Bursztyńska H., J.I. Kraszewski o poetach i poezji polskiej, Katowice 1982.

Chlebowski B., Znaczenie różnic terytorialnych, etnograficznych i związanej z nimi odrębności ekonomiczno-społecznych, politycznych i umysłowych stosunków dla naukowego badania dziejów literatury polskiej, w: Pamiętnik Zjazdu Historyczno-Literackiego imienia Jana Kochanowskiego, Kraków 1886.

Chmielowski P., Wstęp. (Poglądy literackie J.I. Kraszewskiego), w: J.I. Kraszewski, Wybór pism, oddział 10: Studia i szkice literackie, poprzedzone wstępem krytycznym i opatrzone spisem chronologicznym pism autora przez P. Chmielowskiego, Warszawa 1894.

Cysewski K., Z zagadnień literaturoznawstwa polskiego doby pozytywizmu. 1860–1914, Słupsk 1986.

Dambek-Giallelis Z., Dziwne kształty życia. Studia i szkice z dziejów biografistyki polskiej połowy XIX wieku, Poznań 2019.

Danek W., Publicystyka Józefa Ignacego Kraszewskiego w latach 1859–1872, Wrocław 1957.

Kowalczuk U., Świadomość metodologiczna profesorów Szkoły Głównej. O kilku prelekcjach wstępnych, w: Szkoła Główna. Kręgi wpływów 2, red. U. Kowalczuk, Ł. Książczyk, Warszawa 2019.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323539537.pp.23-48>

Kowalczuk U., Wincentego Pola „Pamiętnik do literatury polskiej XIX wieku”. Geografia między historią literatury a autobiografią, w: Literatura i kultura lat 60. XIX wieku między polityką a prywatnością. Dyslokacje, red. naukowa U. Kowalczuk, D.W. Makuch, D.M. Osiński, Warszawa 2019.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323539353.pp.343-360>

Kraszewski J.I., [Wstęp], w: W. Cybulski, Odczyty o poezji polskiej w pierwszej połowie XIX wieku, t. 1, przeł. F. Dobrowolski, Poznań–Drezno 1870.

Maślanka J., Antoni Małecki jako historyk literatury polskiej, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historycznoliterackie” 1988, z. 66.

Plenkiewicz R., Krytyka literacka, w: Książka jubileuszowa dla uczczenia pięćdziesięcioletniej działalności literackiej J.I. Kraszewskiego, Warszawa 1880.

Poklewska K., Czytając Małeckiego (w stulecie monografii o Słowackim), „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Nauki Humanistyczno-Społeczne” 1969, seria 1, z. 65.

Pol W., Pamiętnik do literatury polskiej XIX wieku, w dwudziestu prelekcjach mianych w Radnej Sali miasta Lwowa, stenografowanych pod dyktando L. Olewińskiego, profesora stenografii w Uniwersytecie Lwowskim, Lwów 1866.

Skręt R., Historiografia literatury polskiej w XIX stuleciu, Wrocław 1986.

Strzyżewski M., Kraszewski jako krytyk literacki (uwagi o stanie badań – wstępne rozpoznania – postulaty), w: Kraszewski. Poeta i światy. W 200. rocznicę urodzin i 125. rocznicę śmierci pisarza, red. T. Budrewicz, E. Ihnatowicz, E. Owczarz, Toruń 2012.

Maria Jolanta Olszewska **Teatr**

Biblioteka Teatru Lwowskiego. Unikatowa kolekcja Biblioteki Śląskiej w Katowicach,
<https://docplayer.pl/9690249-Biblioteka-teatru-lwowskiego-unikatowa-kolekcja-biblioteki-slaskiej-w-katowicach.html> (dostęp: 9 IX 2020).

Bieńka M.O., Warszawskie teatry rządowe. Dramat i komedia. 1890–1915, Warszawa 2003.

Borwiński J., Drajewski S., Teatr Polski w Poznaniu, Poznań 2015.

Estreicher K., Teatr krakowski, Kraków 1898.

Gajda K., Krytycznoteatralna recepcja dramatów J.I. Kraszewskiego w okresie Młodej Polski, w: Nad twórczością Józefa Ignacego Kraszewskiego. Studia, red. H. Bursztyńska, Kraków 1993, s. 44–66.

Grot Z., Dzieje sceny polskiej w Poznaniu 1782–1869, Poznań 1950.

Józef Ignacy Kraszewski, <http://www.encyklopediateatru.pl/autorzy/69/jozef-ignacy-kraszewski> (dostęp: 9 IX 2020).

Komorowski J., Polskie życie teatralne na Podolu i Wołyniu do 1863 r., Wrocław 1985.

Komorowski J., Teatr szlachty wołyńskiej – teatr Kraszewskiego. Żytomierz 1857–1859,
http://library.zu.edu.ua/vz/25/Vg_2014_25_9.pdf (dostęp: 9 IX 2020).

Konarska-Pabiniak B., Teatry prowincjonalne w Królestwie Polskim (1863–1914), Płock 2006.

Kraszewski J.I., Studia literackie, Wilno 1842.

Kurek K., Teatry polskie w Poznaniu 1850–1875. Repertuary, artystyczne idee, polityczne konteksty, Poznań 2013.

Michalik J., Dzieje teatru w Krakowie w latach 1865–1893. Instytucja artystyczna, Kraków 2004.

Myśl teatralna doby postyczeniowej. Antologia, wyb. i oprac. S. Brzozowska, M. Dybizbański, Opole 2016.

Partygą E., Wiek XIX. Przedstawienia, Warszawa 2016.

Pełtowski S., Teatr polski we Lwowie. 1780–1881, Lwów 1889.

Raszewski Z., Krótka historia teatru polskiego, t. 1–3, Warszawa 1990.

Rękopisy Teatru Lwowskiego, egzemplarze teatralne (rękopisy, maszynopisy i druki). Wykaz, Śląska Internetowa Biblioteka Zbiorów Zabytkowych, <https://docplayer.pl/42371611-Rekopisyteatru-lwowskiego-egzemplarze-teatralne-rekopisy-maszynopisy-i-druki.html> (dostęp: 9 IX 2020).

Szczublewski J., Wielki i smutny teatr warszawski (1868–1880), Warszawa 1963.

Teatr polski od 1863 r. do schyłku XIX w., red. T. Sivert, seria: „Dzieje teatru polskiego” (t. 3), Warszawa 1982.

Waligóra J., Uwagi na temat utworów dramatycznych Józefa Ignacego Kraszewskiego, w: Nad twórczością Józefa Ignacego Kraszewskiego. Studia, red. H. Bursztyńska, Kraków 1993, s. 28–43.

Wanicka Agnieszka, Dramat i komedia Teatrów Warszawskich 1868–1880, Kraków 2011.

Damian Włodzimierz Makuch Rachmistrz na wystawach świata

Bachórz J., Miejsce Polski w cywilizacji europejskiej według Józefa Ignacego Kraszewskiego, w: Obrazy kultury polskiej w twórczości Józefa Ignacego Kraszewskiego, red. B. Czwornóg-Jadczak, Lublin 2004.

Danek W., Matejko i Kraszewski. Dwie koncepcje dziejów Polski, Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.

Ekspozycje nowoczesności. Wystawy a doświadczanie procesów modernizacyjnych w Polsce (1821–1929), red. M. Litwinowicz-Droździel, I. Kurz, P. Rodak, Warszawa 2017.

Komza M., Bibliologa spojrzenie na paryską Wystawę Światową w 1867 r., "Bibliotekoznawstwo" 2008, t. 17.

Litwinowicz-Droździel M., Wiek ekspozycji. Kilka słów o praktyce dziewiętnastowiecznych wystaw, "Napis" 2014, seria 20. <https://doi.org/10.18318/napis.2014.1.11>

Okoń W., Sztuki siostrzane. Malarstwo a literatura w Polsce w drugiej połowie XIX wieku. Wybrane zagadnienia, Wrocław 1992.

Paczoska E., Co się zdarzyło w roku 1867?, w: Literatura i kultura lat 60. XIX wieku między polityką a prywatnością. Dyslokacje, red. U. Kowalczuk, D.W. Makuch, D.M. Osiński, Warszawa 2019. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323539353.pp.56-69>

Poprzęcka M., Czas wyobrażony. O sposobach opowiadania w polskim malarstwie XIX wieku, Warszawa 1986.

Sikora A., Jak należy oglądać wystawę, czyli słów kilka o dziewiętnastowiecznej tęsknocie za przejrzystością doświadczenia, "Napis" 2014, seria 20. <https://doi.org/10.18318/napis.2014.1.12>

Siwicka D., Kolekcja wobec nikczemności świata, w: Zdziwienia Kraszewskim, red. M. Zielińska, Wrocław 1990.

Słoczyński H.M., "Kazanie Skargi" Jana Matejki w kontekście ówczesnej wiedzy o epoce i poglądów na dzieje Polski, "Folia Historica Cracoviensia" 2018, t. 24, z. 1. <https://doi.org/10.15633/fhc.3321>

Słoczyński H.M., "Policzkować trupa matki się nie godzi...". Józef I. Kraszewski przeciw "Upadkowi Polski" Jana Matejki, "Literacje" 2012, nr 3(26).

Wichowska M., "Przez Nieśwież, Mir, Załucze...". Syrokomla jako kustosz pamiątek przeszłości w świetle listów poety do Kraszewskiego, w: Władysław Syrokomla. Szkice i studia. W dwusetną rocznicę urodzin i sto sześćdziesiątą rocznicę śmierci pisarza, red. K. Kościewicz, B. Kuryłowicz, H. Sokołowska, Białystok 2022.

Łukasz Książyk Szkolnictwo wyższe i Szkoła Główna Warszawska

Barycz H., Józef Kraszewski czterokrotny kandydat do katedry uniwersyteckiej, Kraków 1979.

Kowalczyk U., Między Uniwersytetem Wileńskim a Szkołą Główną. Eliptyczność dziewiętnastowiecznych narracji o tradycji naukowej, w: Romantyzm uniwersytecki. Kulturotwórcza rola ośrodków akademickich w pierwszej połowie XIX wieku, red. E. Dąbrowicz, M. Lul, Białystok 2019.

Szkoła rozumu i charakteru. Szkoła Główna Warszawska (1862–1869). Materiały do dziejów, wstęp, wyb. i oprac. G.P. Bąbiak, Warszawa 2019.

Wykaz Szkoły Głównej Warszawskiej, nr 6, zimowe półrocze 1866–1867, Warszawa 1867.

Wykaz Szkoły Głównej Warszawskiej, nr 7, letnie półrocze 1866–1867, Warszawa 1867.

Wykaz Szkoły Głównej Warszawskiej, nr 8, zimowe półrocze 1867–1868, Warszawa 1868.

Wykaz Szkoły Głównej Warszawskiej, nr 9, letnie półrocze 1867–1868, Warszawa 1868.

Wykaz Szkoły Głównej Warszawskiej, nr 10, zimowe półrocze 1868–1869, Warszawa 1868.

Eliza Kącka Galicja – „niesłychany brak życia”

Danek W., Droga Kraszewskiego do pisania „Rachunków”, „Pamiętnik Literacki” 1956, z. 1, s. 26–68.

Danek W., Józef Ignacy Kraszewski. Zarys biograficzny, Warszawa 1976.

Danek W., Publicystyka Józefa Ignacego Kraszewskiego w latach 1859–1872, Wrocław 1957.

Encyklopedia Krakowa, red. A. Stachowski, współpr. E. Adamczyk i in., Warszawa–Kraków 2000.

Kraszewski J.I., Listy do Adama i Joanny Miłaszewskich, rodziny Langie, Walerego Eljasza-Radzikowskiego, oprac. W. Danek, Wrocław 1966.

Kraszewski J.I., Lenartowicz T., Korespondencja, oprac. W. Danek, Wrocław–Warszawa–Kraków 1963.

Kraszewski – pisarz współczesny, red. E. Ihnatowicz, Warszawa 1996.

Lasocka B., Teatr lwowski w latach 1800–1842, Warszawa 1867.

Nałkowski W., Jednostka i ogół. Szkice i krytyki psychospołeczne, Kraków 1904.

Pepłowski S., Teatr polski we Lwowie (1780–1881), Lwów 1889.

Polski słownik biograficzny, t. 23, red. E. Rostworowski, Warszawa 1978.

Słownik biograficzny teatru polskiego 1765–1965, t. 1, red. Z. Raszewski i in., Warszawa 1973.

Żeleński T. (Boy), Znasz-li ten kraj?... (Cyganeria Krakowska), Warszawa 1932.

Żeromski S., Listy 1884–1892, oprac. Z.J. Adamczyk, seria: „Pisma zebrane. Seria 6, Listy”, red. Z. Goliński, Warszawa 2001.

Inesa Szulska **Krajobraz po bitwie. Litwa**

Aleksandravičius E., Kulakauskas A., Powstanie 1863. Cele polityczne Litwinów, w: tychże, Pod władzą carów. Litwa w XIX wieku, przeł. B. Kałęba, seria: „Biblioteka Literatury Pogranicza” (t. 7), Kraków 2003, s. 163–167.

B. Bolesławita [J.I. Kraszewski], Na wschodzie. Obrazek współczesny narysowany z natury, Poznań 1866.

[Komitet Centralny Narodowy jako tymczasowy Rząd Narodowy], Do Braci Litwinów (Warszawa, 29 I 1863 roku), „Ruch” 1863, nr 13, s. 1.

Romanowski A., Pozytywizm na Litwie. Polskie życie kulturalne na ziemiach litewsko-białorusko-inflanckich w latach 1864–1904, Kraków 2003.

Rudkowska M., Kraszewski wobec Rosji. Próby komparatystyczne, Warszawa 2009.

Staliūnas D., „Tautinio atgimimo epocha”, w: tegoż, Savas ar svetimas paveldas? 1863–1864 m. sukilimas kaip lietuvių atminties vieta, Vilnius 2008, s. 10–35.

Szulska I., Litwa Józefa Ignacego Kraszewskiego, Warszawa 2011.

Dawid Maria Osiński **Sybir Kraszewskiego**

B. Bolesławita [J.I. Kraszewski], Moskal. Obrazek współczesny narysowany z natury, Lipsk 1865.

B. Bolesławita [J.I. Kraszewski], My i oni. Powieść z czasów ostatniego powstania, Poznań 1865.

B. Bolesławita [J.I. Kraszewski], Szpieg, Poznań 1864.

Caban W., Dom syberyjski polskich zesłańców politycznych w latach czterdziestych–siedemdziesiątych XIX wieku, w: tegoż, Powstanie styczniowe. Polacy i Rosjanie w XIX wieku. Wybór studiów z okazji czterdziestolecia pracy naukowej i 65 rocznicy urodzin, red. L. Michalska-Bracha, S. Wiech, J. Legieć, Kielce 2011, s. 75–88.

Cedro W., Droga na Syberię polskich kobiet na przykładzie Ewy Felińskiej, Marii Morzyckiej i Jadwigi Prendowskiej, „Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej” 2017, t. 17, s. 146–154.

<https://doi.org/10.18778/2080-8313.17.10>

Chudzik A., Motywy syberyjskie w twórczości Józefa Ignacego Kraszewskiego, w: Kraszewski – pisarz współczesny, red. E. Ihnatowicz, Warszawa 1996, s. 71–78.

Cwenk M. [M. Król], Bibliotekarz w Tobolsku, w: tejże, Onufry Pietraszkiewicz. Biografia zesłańca, Lublin 2006, s. 173–186.

Danek W., Józef Ignacy Kraszewski. Zarys biograficzny, Warszawa 1976.

Danek W., Publicystyka Józefa Ignacego Kraszewskiego w latach 1859–1872, Wrocław 1957.

Fiećko J., Rosja, Polska i misja zesłańców. Syberyjska twórczość Agatona Gillera, Poznań 1997.

Ihnatowicz E., Proza Kraszewskiego. Codziennosc, Warszawa 2011.

Janik M., Dzieje Polaków na Syberii z 23 ilustracjami, postłowie napisali A. Kuczyński, Z. Wójcik, Wrocław 1991.

Kaczyńska E., Syberia: największe więzienie świata (1815–1914), Warszawa 1991.

Kraszewski J.I., Dziecię Starego Miasta, Wrocław 1956.

Kraszewski J.I., Kronenberg L., Korespondencja 1859–1876, oprac. M. Dynowska, Kraków 1929.

Kraszewski J.I., Lenartowicz T., Korespondencja, oprac. W. Danek, Wrocław–Warszawa–Kraków 1963.

Król M., „[...] nie ma na kuli ziemskiej nudniejszego miejsca nad starożytną stolicę Książąt Mazowieckich”. Od epistolograficznych opisań do geograficznej i encyklopedycznej precyzji. Spuścizna naukowa Gustawa Zielińskiego, w: Sztaluga i pióro. Księga jubileuszowa ku czci profesora Wacława Pyczka, red. W. Kruszewski, Lublin 2020, s. 155–168.

Kuczyński A., Syberia: 400 lat polskiej diaspory. Antologia historyczno-kulturalna, Wrocław 1993.

Malowaniec T., Stanisław Wokulski – zesłaniec syberyjski wśród Czerskich, Czekanowskich i Dybowskich, w: Bolesław Prus. Pisarz – publicysta – myśliciel, red. M. Woźniakiewicz-Dziadosz, S. Fita, Lublin 2003, s. 113–122.

Mazan B., Z obrazów Chin i Chińczyków w piśmiennictwie polskim drugiej połowy XIX wieku. „Chińskie cienie” w „Lalce” Bolesława Prusa, w: Pozytywizm i negatywizm. My i wy po stu latach, red. B. Mazan, współpr. S. Tynecka-Makowska, Łódź 2005, zwł. s. 357–362.

Michalska-Bracha L., Syberyjskie doświadczenia Polek w świetle materiałów Marii Bruchnalskiej – zarys problematyki, w: Polacy w nauce, gospodarce i administracji na Syberii w XIX i na początku XX wieku, red. A. Kuczyński, Wrocław 2007, s. 131–138.

Na nieznane losy między Ołońcem a Jadryniem. Dwa pamiętniki z zesłania po powstaniu styczniowym, oprac. A. Brus, Warszawa 1999.

Nowiński F., Polacy na Syberii Wschodniej. Zesłańcy polityczni w okresie międzypowstaniowym, Gdańsk 1995.

Osiński D.M., Polskie Sybiry. Przypadek Gabrieli Zapolskiej, w: Syberia i Polska. Miejsca wspólne w literaturze i historii, red. M. Dąbrowska, P. Głuszkowski, M. Wyrwa, M. Zwolski, Białystok 2024, s. 218–234.

Osiński D.M., Turystyka i martyrologia. Topografie syberyjskie, czyli o codzienności „na etapie” w refleksji autobiograficznej Rufina Piotrowskiego oraz wybranych wątkach intymistyki i reportażowości XIX wieku, w: Wędrowki po dziejach. Księga jubileuszowa Profesora Tadeusza Stegnera, red. I. Janicka, A. Janicki, Gdańsk 2022, s. 501–523.

Osiński D.M., W stronę diaspory syberyjskiej, czyli „sceny z życia koczującego” w latach 60. XIX wieku, w: Literatura i kultura lat 60. XIX wieku między polityką a prywatnością. Dyslokacje, red. U. Kowalczyk, D.W. Makuch, D.M. Osiński, Warszawa 2019, s. 104–122.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323539353.pp.104-124>

Osiński D.M., Ze Szkoły Głównej w świat – Dybowski, Rejchman, Wokulski, w: Szkoła Główna. Kręgi wpływów 2, red. U. Kowalczyk, Ł. Książek, Warszawa 2019, s. 285–326.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323539537.pp.285-326>

Ostatnie chwile powstania styczniowego na podstawie autentycznych źródeł opowiedział Z. L. S. [Walery Przyborowski], t. 4, Poznań 1888.

Ostromecka J., Pamiętnik z lat 1862–1911, oprac. A. Brus, Warszawa 2004.

Paczoska E., Między dumą a wstydem. Powrót z Syberii w literaturze i polskim życiu końca XIX i pierwszych dekad XX wieku, w: (Nie)opowiedziane. Polskie doświadczenie wstydu i upokorzenia od czasu rozbiorów do dzisiaj, red. H. Gosk, M. Kuziak, E. Paczoska, Kraków 2019, s. 171–186.

Polacy na Syberii i powstanie nad Bajkałem, spisane przez naocznego świadka, Poznań 1878.

Rudkowska M., Kraszewski wobec Rosji. Próby komparatystyczne, Warszawa 2009.

Skok H., Powstanie polskich zesłańców za Bajkałem w 1866 r., „Przegląd Historyczny” 1963, t. 54, z. 2, s. 244–269.

Sokulski J., Józef Ignacy Kraszewski a Sybir, „Sybirak” 1938, nr 2, s. 56–59.

Syberia. Wizje literackie – wizje dokumentalne, red. P. Głuszkowski, Warszawa 2017.

Syberyjskie sacrum i profanum, red. M. Król, G. Legutko, Lublin 2018.

Śliwowska W., Polska – Syberia. Dwa światy w oczach polskich zesłańców, w: Polska a Syberia. Spotkanie dwóch światów. Materiały z konferencji naukowej. Łódź, 1–2 marca 2001 roku, red. M.M. Blomberg i in., Łódź 2001, s. 191–200.